

Noteringar om Östre gård och Grönhults gård Stenestad åren 1792-1895

Gården Grönhult i Stenestads Socken förknippar man från 1800 talets första halva med släkten Bengt Hindriksson. Det exakta året för övertagandet var 1828 och skedde vid en exekutiv auktion. Tidigare ägaren Jöns Önnersson hade förmodligen hamnat på obestånd varför det öppnades möjligheter för denna Bengt Hindriksson att för en summa av 22.000 riksdaler förvärva Grönhult.

Vem var då denna Bengt Hindriksson och varifrån kom han? Vid efterforskningar i husförhörlängderna från Stenestad Socken, hittar man Bengt Hindrikssons släktgren boende i Stenestad men på annan boplats än Grönhult. Uppgifterna i denna förhörlängd från 1792 – 1800 nämner en Henrik Jönsson, född i Sönnarslöv 1757-03-07 samt hans hustru Bengta Bengtsdotter, född i Kågeröd 1759-03-15. Båda dessa finner man på Östre Gård. En gård som namnet anger är placerad öster om Stenestads Kyrka. I dagligt tal benämns gården för Björknäs gård, en namnförändring som troligen har tillkommit i början av 1900 talet.

Det är alltså här man 1792 hittar föräldrarna till Bengt Hindriksson. Längre tillbaka har vi inte sökt släktled till Henrik Jönsson som berör Östre gård, eftersom Henrik Jönsson kommer från Sönnarslöv. Går vi sedan vidare framåt i husförhörlängden från 1800 – 1809, finner vi att Henrik Jönsson och hustrun Bengta Bengtsdotter finns kvar på Östre gård men här kan man också notera uppgifter om parets efterkommande. Jöns född 1793-01-13, Bengt född 1796-02-09 samt Anna född 1799-01-15. Det är här nämnda Bengt som sedermera övertager Grönhult. I husförhörlängden 1809 – 1813 förkommer inga avvikelser angående personerna. Likaledes i husförhörlängden från 1813 – 1818 förkommer samma familjebildning på Östre gård. I förhörlängden från 1818 – 1823 sker förändringen att Henrik Jönsson avlider 1823-02-25. Henrik blir 66 år gammal.

Tillbaka till husförhörlängden från 1824 – 1830 uppges det att Bengt Hindriksson övertagit Östre gård. Här finner vi också Kersti Tuvesdotter, född i Ottarp 1803-03-26. Var övriga medlemmar i familjen tagit vägen, har vi inte efterforskat. Detta gäller Henriks hustru samt barnen Jöns och Anna.

År 1828 sker således den definitiva utflyttningen av Bengt Hindriksson från Östre gård och gården övergår i ny släktägo. Det är också detta år som Bengt Hindriksson köper Grönhults gård på tidigare nämnda exekutiva auktion och därmed också flyttar in på Grönhult. Med sig har han då Kersti Tuvesdotter. Tillsammans får de ett barn 1829-03-01 som döps till Hinrik. Det föds också ett andra barn 1831 som döps till Tomas. Denne Tomas avlider samma år. Livet på Grönhult går vidare och förmodligen är framtidsutsikterna goda. Men som i många andra fall inträffar det tragiska. Kersti Tuvesdotter avlider 1833-09-25, endast 30 år gammal.

I husförhörlängden på Grönhult 1830 – 1836 kan man konstatera att under året 1834 kommer Marna Persdotter till Grönhult. Marna föddes i Stenestad 1808. Marna blir

Bengt Hindrikssons nya hustru och redan 1835-09-02 föds deras första barn som döps till Karl. Denna pojken blir endast 5 dagar gammal och avlider således 1835-09-07.

I fortsatta undersökningar i husförhörlängderna hittar man 1836 – 1841 Bengt Hindriksson och Marna Persdotter. Inom denna period har också tillkommit barnen Christina född 1836-08-19, Per född 1839-12-13 samt Botilla född 1840-10-21. I förhörlängden från 1841 – 1846 uppges samma familjebildning och det anges också att Hindrik, första barnet i Bengt Hindrikssons första äktenskap, finns på Grönhult. 1843 föds ett tvillingpar som Bengt och Marna döper till Anna och Johanna. Deras födelsedatum är 1843-11-04. Men endast efter cirka 6 månader avlider Anna. I 1846 – 1850 års husförhörlängd kan man läsa att Bengt Hindriksson nu kallas för Åbo. På gården finns fortfarande barnen Hindrik – Christina – Per – Botilla – samt tvillingen Johanna. Men nu föds ytterligare barn. 1846-05-22 föds Agneta och 1850-04-04 föds Beata. Samma familjebildning finns noterad i förhörlängden 1850 – 1855. Noteras kan att Christina konfirmerades 1852 och Per konfirmerades 1854. Under förhørsperioden 1855 – 1861 förekommer samma personer som tidigare förhørsperiod. Här kan också noteras att Botilla konfirmerades 1856 och Johanna 1858.

Nu berör vi förhørsperioden 1861 – 1865. Under denna period övertager Bengt Hindrikssons första barn, Hindrik, gården och antager namnet Henrik Bengtsson. Henrik Bengtsson ingår äktenskap 1857-11-20 med Hanna Larsdotter, född i Kågeröd 1824-08-12. Dessa finns då noterade på Grönhult. Henrik och Hanna får här tre barn. Bengt född 1858-11-16 – Nils född 1861-06-03 samt Christina född 1863-03-13. Alla antager efternamnet Henriksson. Under denna period avlider Hindrik Bengtsson. Närmare bestämt 1865-12-24. Hindrik blir endast 36 år gammal. I husförhören 1866 – 1870 anges att kvar på gården är Hanna Larsdotter samt barnen Bengt – Nils och Christina. I förhörlängden för 1871 – 1875 anges Hanna Larsdotter som ägare till Grönhult. Gården blir också denna period rusthåll vilket innebär att gårdsägaren skall utrusta och inhysa en soldat i händelse av ofredstid. Även under denna period finns barnen Bengt – Nils och Christina noterade.

I förhörlängderna från 1876 – 1879 noteras samtliga arvingar som ägare, nämligen Hanna Larsdotter, barnen Bengt, Nils och Christina. Förhörlängden från 1880 – 1884 upprepar ägarförhållandet som är Henrik Bengtssons arvingar. Här finns också att notera att sonen Nils reser 1880-09-14 till Nordamerika och återkommer 1884-11-04 till Grönhult. Det noteras också, vad det gäller honom att det saknas hinderslöshetsintyg från 1880-09-14 till 1884-04-11, den tid han vistats i Nordamerika. (Hinderslöshetsintyg betyder att man befrias från alla förpliktelser och andra hinder, under sin utlandsvistelse)

Vi läser nu förhørsperioden 1884 – 1895 som talar om att Henrik Bengtssons äldste son Bengt Henriksson inflyttar som ägare till Grönhult 1887-11-07. Pigan Alma Magnusson född i Konga församling 1874-09-17, kommer till Grönhult 1892-11-09. Kvar på gården finns även Hanna Larsdotter och Bengts syster Christina. 2 år efter Alma Magnussons ankomst till Grönhult föds en pojke som döps till Karl Birger.

Datomet är 1894-07-27. Under denna period gifter sig Bengt Henriksson med Alma Magnusson och detta händer 1895-12-01

Under detta äktenskap föds flera barn. Bror Henrik 1896, Anna Beata 1900, Berta Henriana 1902, Adolf Erik 1904, Nils Arvid 1906, Elsa Maria 1908, Nils Arvid 1911, John Henry 1914 och Ebba Carola 1917. Nils Arvid som var född 1906 dog 1911 i maj månad i sviterna efter en lunginflammation. Konsulterande läkare var Herold W. Hersklaff? från Klippan. Pojken som föddes 1911, alltså samma år som Nils Arvid dog fick samma namn som brodern. Noteras kan att syskonen Nils Arvid född 1906 och Elsa Maria förlöstes på Lunds lasarett. Det noteras också att Johanna Magnusdotter född 1862 i Konga församling (troligen syster till Alma) bodde på gården år 1900. Med sig hade hon en oäkta flicka som var född 1898 i Konga och hade namnet Syster Håkanina. Nils, bror till Bengt Henriksson, är också noterad som boende på Grönhult år 1900.

Året 1895 upphör husförhörslängderna vilket har gjort att vidare forskning slutar här. Som en slutnotis kan nämnas att Bengt Henriksson Innehade Grönhults gård till 1936 då den förvärvades av Dragesholms säteri och när detta skrives 2009 är i samma ägo. Naturligtvis har under sistnämndes ägarperiod mycket hänt men det är en annan historia.

Med ledning av dessa husförhörslängder kan man konstatera att släkten Henrik Jönsson/Henriksson varit verksamma i Stenestads socken under cirka 150 år.

Bilden visar Grönhults bostadslänga från 1926
En brand på 2000-talet ödelade bostadslängan och den blev inte återuppbyggd

Bilden visar Östre gård 1920-talet (nuvarande Björknäs gård)
Bostadshuset revs någon gång på 1950-talet

